

Koningsdag

Hallo allemaal, welkom bij aflevering 6 van Een Beetje Nederlands. In deze aflevering ga ik het hebben over Koningsdag. Vergeet niet dat je de tekst van de podcast kan meelesen op de website, eenbeetjenederlands.nl. Ik zet de link van de website in de shownotes. Nu, door met de podcast.

Ken je de uitdrukking 'doe maar normaal, dan doe je al gek genoeg'? Het is een uitdrukking om het Nederlandse volk te typen: gedraag je maar net zoals iedereen. Een stereotype Nederlander kleedt zich niet graag opvallend.

Maar er is één dag in het jaar waarop deze uitdrukking niet geldt, en dat is Koningsdag. Op die dag is het in heel Nederland feest en mag je in je raarste outfit de straat op. Het liefst natuurlijk in het oranje! Overal op straat zijn er die dag feestjes, optredens van bandjes en rommelmarkten.

Koningsdag is namelijk de nationale feestdag van Nederland. Op die dag vieren we de verjaardag van het staatshoofd. Het staatshoofd is in Nederland de koning of koningin. In Nederland hebben we heel lang vrouwen als staatshoofden gehad, tot de huidige koning Willem-Alexander koning werd. In de tijd dat er een vrouw staatshoofd was van Nederland heette het feest Koninginnedag in de plaats van Koningsdag. Vóór Willem-Alexander was koningin Beatrix staatshoofd, daarvoor koningin Juliana en daarvoor koningin Wilhelmina. Koningin Wilhelmina is begonnen met het vieren van de eerste Koninginnedag, dat was in 1891.

Koningsdag vieren we op 27 april. Die dag is de verjaardag van koning Willem-Alexander. Voordat Willem-Alexander koning werd in 2013 was Beatrix koningin, toen was er Koninginnedag op 30 april. De geboortedatum van Beatrix is 31 januari, maar omdat het dan meestal geen lekker weer is in Nederland werd Koninginnedag op de verjaardag van de moeder van Beatrix gehouden. Dat was op 30 april.

Toen Willem-Alexander koning werd veranderde dus de datum van het feest van 30 april naar 27 april. Dat heeft nog een paar jaar tot verbaasde toeristen geleid, die een oude reisgids hadden en dachten dat het feest op 30 april was. Die liepen in hun oranje outfit door de stad op zoek naar het feest. Maar helaas voor hen was het feest toen al voorbij!

In 2020 kon Koningsdag helaas niet doorgaan door de coronapandemie. Ook in 2021 zal er geen normale Koningsdag zijn. Maar als we een beetje geluk hebben we volgend jaar weer een normale Koningsdag. Daarom zal ik de belangrijkste elementen van Koningsdag doornemen zodat je weet wat je te wachten staat.

Wat waarschijnlijk het meest typische is van Koningsdag is de vrijmarkt. Een vrijmarkt is een markt waarop iedereen z'n spulletjes kan verkopen op straat. Al dagen voor Koningsdag claimen mensen het mooiste plekje op straat door met krijt of duct tape 'bezet' te schrijven. Op Koningsdag zelf leg je een kleedje neer op straat en leg daarop de spullen die je wil verkopen. De beste plekken zijn meestal al snel weg, dus als je wil gaan verkopen moet je er vroeg bij zijn!

Alle spullen die je niet meer hoeft te hebben kan je die dag verkopen. Dus zorg dat je de lenteschoonmaak gedaan hebt en de zolder opgeruimd, dan kan je al je oude rotzooi

verkopen! Vaak verkopen kinderen ook hun oude speelgoed of kleren die ze niet meer passen. Het is op de vrijmarkt heel normaal om af te dingen op de spullen die je wil kopen. Afdingen is onderhandelen over de prijs. Sommige mensen verkopen ook zelfgemaakt eten en drinken zoals koekjes en limonade.

In het Vondelpark in Amsterdam heb je een grote vrijmarkt waar alleen kinderen hun spullen mogen verkopen. Ook zie je veel kinderen die proberen geld te verdienen door muziek te spelen of door spelletjes te organiseren. Voor kinderen is Koningsdag een goede manier om een beetje extra zakgeld te verdienen!

Als je naar buiten gaat met Koningsdag is een van de belangrijkste dingen dat je een oranje outfit aandoet. Dus een oranje shirt, hoedje, zonnebril, misschien wel oranje veters in je schoenen. Hoe gekker hoe beter. Je kan ook je haren voor een dag oranje verven. Nederlandse vlaggen zijn ook altijd goed. Op veel vrijmarkten kan je door kinderen met schmink voor een paar cent een Nederlandse vlag op je wang laten zetten. Schmink is een soort verf of make-up dat je kan gebruiken op je gezicht.

Als je klaar bent met spullen kopen en verkopen op de vrijmarkt, zijn er nog genoeg andere dingen te doen op Koningsdag. In het centrum van veel steden en dorpen is er op Koningsdag een groot feest. Er worden optredens georganiseerd en op veel plekken draaien dj's muziek. Er is voldoende drank en eten te krijgen bij kroegen en kleine verkopers op straat. Een andere populaire manier om Koningsdag te vieren is op het water. De grachten van Amsterdam liggen vaak helemaal vol met bootjes.

Als je zin hebt in wat vermaak kan je op zoek gaan naar traditionele Nederlandse kinderspelletjes, bijvoorbeeld:

- Koekhapen: bij dit spel worden er plakjes ontbijtkoek aan een touwtje gehangen. Deelnemers moeten proberen de koek van het touwtje af te eten, zonder daarbij de handen te gebruiken! Om het extra moeilijk te maken kan het ook geblinddoekt, dus met een theedoek voor je ogen zodat je niet kan kijken waar de ontbijtkoek is.
- Zaklopen: een spel waarbij je met je benen in een grote zak moet gaan staan. Vervolgens moet je zo snel mogelijk naar de finish springen! Probeer dat maar eens zonder om te vallen.
- Spijkerpoepen: een van mijn persoonlijke favorieten. Voor dit spel bindt je een touw met daaraan een spijker aan je middel. Op de grond staat een flesje, bijvoorbeeld een bierflesje. Je probeert vervolgens die spijker in het flesje te krijgen, zonder je handen te gebruiken! Het klinkt makkelijker dan het is.
- Eierlopen: het is heel simpel: je houdt bij dit spel een lepel in je hand en legt er een ei op. Wie het snelste een parcours kan afleggen zonder het ei te laten vallen wint! Om het nog moeilijker te maken kan je ook de lepel in je mond houden.
- Blikgooien: er worden lege blikken opgestapeld. Met een balletje moet je proberen om de blikken omver te werpen van een afstandje. Je wint wanneer het lukt ze allemaal om te gooien.

Heb je honger of dorst gekregen van alle activiteiten? Er is ook eten dat typisch is voor Koningsdag: de tompoes. Een tompoes is een typisch Nederlands gebakje. Het is een rechthoekig gebakje, met aan de bovenkant en onderkant bladerdeeg. Tussen de twee lagen bladerdeeg zit room. Bovenop het gebakje zit een laagje van suiker. Normaal is het roze maar op Koningsdag oranje.

De grote vraag is bij een tompoes altijd hoe je het eet. Daar heeft iedere Nederlander zijn eigen tactiek voor. Als je er gewoon een hap uit neemt of met een vorkje er in prikt komt de room er aan de zijkanten uit. Dan wordt het een bende. Daarom gaan veel mensen op zoek naar een andere manier, bijvoorbeeld door eerst de bovenkant te eten. Of door het gebakje op z'n kant te leggen. Wat de beste manier is moet je zelf maar uitproberen!

Er is ook een drankje die gedronken kan worden, dat heet oranjebitter. Oranjebitter is een likeur met een oranje kleur dat smaakt naar sinaasappel. Het is een drank op basis van brandewijn, ook wel bekend als brandy. Maar eerlijk gezegd heb ik zelf nog nooit oranjebitter gedronken, het is een beetje ouderwets.

Nog een belangrijk evenement is Koningsnacht. Dat is de avond en nacht voor Koningsdag. Op die avond zijn er veel feesten en gaan veel mensen uit. Uitgaan betekent naar een cafe of discotheek gaan. Ik ging zelf als tiener niet heel vaak uit, maar met Koningsnacht toch vaak wel. De volgende dag, op Koningsdag zelf, kan je lekker rustig aan bijkomen van de avond ervoor. Zeker als het mooi weer is kan je lekker een beetje rondkijken op de vrijmarkt, een tompoes eten als je trek krijgt en eventueel 's middags nog een oranjebittertje.

Nu weet je alle belangrijke elementen om Koningsdag een succes te maken. Helaas moet je nog in ieder geval een jaar wachten tot Koningsdag weer op de normale manier gevierd zal worden, dit jaar komt er geen groot feest. Maar je kan natuurlijk gewoon een oranje outfit aandoen, een tompoes halen en je eigen feestje vieren.

Bedankt voor het luisteren naar deze aflevering van Een Beetje Nederlands. Als je vragen of opmerkingen hebt over deze aflevering, dan hoor ik graag van je! Ik vind het altijd leuk als er berichten worden geplaatst op de website. Ik hoop dat je een beetje Nederlands geleerd hebt, en tot de volgende keer!